

REFERAT

MØDE I FYNBUS' TILGÆNGELIGHEDSFORUM

27. september 2022 kl. 13.00 – 15.00

FynBus, Tolderlundsvej 9, Odense C

J.nr.: 202209-39234

Deltagere:

Formand Morten Andersen, FynBus	
Birthe Malling, Danske Handicaporganisationer, Odense	
Gitte R. R. Nielsen, Dansk Handicapforbund, Middelfart	<i>Afbud</i>
Keld Nielsen, Dansk Blindesamfund	
Anne Appe, Regionsældrerådet	
Lone Kiilerich, LEV, Kerteminde	
Karl Hans Larsen, Dansk Handicapforbund, Faaborg-Midtfyn	<i>Afbud</i>
Anne Bartel, Dansk Handicapforbund, Nyborg	
Carsten Hyldborg, FynBus	<i>Deltager ikke</i>
Ingrid Dissing, FynBus	
Jesper Krøyer Hansen, FynBus	<i>Afbud</i>
Lars Tidemann, FynBus, FynBus	

1. Velkommen til nye medlemmer af FynBus' Tilgængelighedsforum.

Efter indkaldelse af indstillinger fra de af Danske Handicaporganisationers lokalafdelinger på Fyn og Langeland, der ikke allerede var repræsenteret i FynBus' Handicapråd, er der modtaget fire indstillinger. Indstillingerne er vurderet ift. kriterier nævnt i referat fra sidste møde i Handicaprådet:

- Mennesker med bevægelseshandicap
- Dansk Blindesamfund
- Mennesker med kognitive handicap
- Dansk Døvesamfund
- Det regionale ældreråd
- Endvidere sikres repræsentation fra både flex- og busbrugere.

Derefter er konsulent i Danske Handicaporganisationer Monica Øland inddraget mhp. eventuelle bemærkninger. Administrationen har efterfølgende indbudt Lone Kiilerich, Anne Bartel og Hans Karl Larsen til at deltage i FynBus' Tilgængelighedsforum.

Velkommen til alle – præsentation bordet rundt!

2. Workshop – Hvordan arbejder vi med Tilgængelighedsforum?

FynBus' Tilgængelighedsforum mødes i en ny form og med nye medlemmer. På den baggrund er det rimeligt at drøfte, hvordan Forum skal arbejde og hvilke aktiviteter Forum kan støtte sig op ad med henblik på bedre tilgængelighed for flere til den kollektive trafik.

Der indbydes til en fælles drøftelse af hvordan vi bedst arbejder for tilgængelighed. Kommissorie for FynBus' Tilgængelighedsforum vedlægges.

Vedtagelse:

Ingrid Dissing indledte ved bl.a. at fremhæve, at

- *Forums formål er at inddrage interessenter i drøftelse af relevante emner, med input fra brugerne og nyt om tiltag fra FynBus' side*
- *Medlemmer af Forum kommer med hver sin tilgang – Forum og FynBus kan trække på mange forskellige erfaringer*
- *Kollektiv trafik kan både være 'langsom' til at reagere på behov for tilgængelighed (elektriske ramper fx) men også i tråd med branchen (Solsikkesnoren mm.). Derfor er rettidige og relevante input og ideer er vigtige.*

Forum drøftede en række konkrete oplevelser:

- *Lone Kiilerich spurgte, hvad blinde/svagtseende gør for at kunne tage bussen? Samme spørgsmål kunne stilles for ordblinde, mentalt handicappede m.fl. Talte beskeder og informationer er vigtige for borgere, som skal understøttes mht. konkrete tiltag*
Keld nævnte, der i dag er udråb fra busser (udvendig højttaler), annoncering af næste stop osv.
- *Anne Bartel m.fl. nævnte oplevelser med flex-chauffører, som på længere ture spiser mens de kører. Der har været flere risikable situationer, hvor chaufføren har haft mere opmærksomhed på madpapir end på kørslen, og det giver ikke tryk transport. Det undersøges konkret hvilke regler der gælder for chauffører ifm. flexkørsel med hensyn til pauser til spisning, toiletbesøg mv.*
- *Anne Bartel nævnte et eksempel på, at det kan være svært at komme med kørestol til stationen med en bybus i Nyborg, hvis den er optaget af to barnevogne eller lign. Hvor hjælp til at komme med toget skal bestilles senest 12 timer før afgang, kan man ikke være sikker på at komme med bussen til den bestilte afgang. Omfanget kendes pt ikke. I Nyborg kendes to tilfælde for en ung pige, der dermed ikke kom til sit uddannelsessted pågældende dage. Anne Bartel vender tilbage efter at have talt med den unge pige. Det overvejes derefter, om der er løsninger på denne problemstilling.*

Bilag: Kommissorie for FynBus' Tilgængelighedsforum.

3. Redegørelse vedr. anvendelse af trappemaskiner

Den 4. juli 2022 blev en af Flextrafiks kunder udsat for en ulykke, da han skulle hjælpes op af en trappe i forbindelse med en tur. Hans kørestol gled løs fra trappemaskinen, og han væltede bagover og slog sig.

FynBus var umiddelbart efter ulykken i kontakt med vognmanden, hvilket er i overensstemmelse med den fastlagte procedure i lignende situationer. Chaufføren var rutineret, men forsøgte at fastspænde en kørestol, som ikke var egnet til formålet, til trappemaskinen. Der stilles krav om, at chaufføren bl.a. skal have:

- Førerbevis - grundlæggende uddannelse i personbefordring
- BAB-bevis (Befordring af bevægelseshæmmede) - hvis chaufføren skal arbejde med arbejde med befordring af bevægelseshæmmede. Kurset omfatter kørerteknik, førstehjælp, fastspænding af kørestole og brug af trappemaskiner.

Vognmanden er forpligtet til at sikre, at chaufførerne har de korrekte beviser, at beviserne opdateres hvert 5. år samt at chaufførerne er i stand til at betjene fx en trappemaskine korrekt. Der stilles i kontrakten krav til trappemaskiners funktion og vognmanden er forpligtet til at sikre, at trappemaskiner lever op til de opstillede krav, og er synet.

Samlet set har Flextrafik i perioden januar 2020 til juli 2022 registreret i alt 58 episoder, der er registreret som uheld. Af disse er der 5 episoder, hvor der er anvendt trappemaskine. I den samme periode er der gennemført ca. 1,5 mio. ture. Af disse udgør ture med trappemaskiner ca. 0,5% svarende til ca. 7.500 ture.

Se tabel 1 nedenfor vedrørende antal og art af uheld i perioden 2020 – juli 2022.

Tabel 1 – Uheld i perioden 2020 – juli 2022 *

Uheld i perioden 2020 – juli 2022	Antal
Trappemaskiner m. personskade	3
Trappemaskiner uden personskade	2
Chaufførfejl m. personskade	4
Bilskade	12 + 2 = 14
Bilskade m. personskade	6
Tilskadekomst til og fra bil	25
Falder ud af kørestol	1
Andet	5
TOTAL	58

* **OBS: Opgørelsen blev opdateret ifm. mødet! Ændringen består i nyt tal vedr. bilskader.**

Der har været 5 uheld med trappemaskiner, heraf 3 med personskade.

Opfølgning

FynBus har iværksat en undersøgelse af, hvordan kørsler der involverer trappemaskiner afvikles, herunder, hvor ofte det sker, at en kunde ikke har en kørestol, der egner sig formålet? Hvordan håndteres disse situationer? Hvor ofte sker det, at situationen afhjælpes ved, at kunden får en anden kørestol,

eller kan problemet løses forsvarligt på anden måde? Hvad skal der til, hos den enkelte vognmand, for at sikre at chaufføren er rustet til at betjene trappemaskiner korrekt, og i stand til at løse de problemer der eventuelt opstår? Har chaufførerne opdateret deres BAB-bevis?

FynBus har fra uge 34, 2022 gennemført yderligere en kontrolkampagne af trappemaskine-udstyr og betjeningen af udstyret. Formålet med kampagnen er at tilsi- sikre, at udstyr, uddannelse og færdigheder er tilstrækkelige til at gennemføre forflytninger med trappemaskiner på forsvarlig vis.

Oversigt over de konstaterede mangler fremgå af Tabel 2 nedenfor.

Tabel 2 – Oversigt over konstaterede mangler

Kontrol/Svar	Ja	Nej	Svar i alt inkl. Genkontrol
Defekt transportstol	14	56	70
Trappemaskine synet	43	26	69
Chauffør instrueret i brug af trappemaskine	26	44	70
Chauffør usikker ved brug af trappemaskine	12	58	70
BAB 3	68	2	70
Genkontrol	40	30	70
Sendt til bod	22	7	29

Der er efterfølgende udstedt bod til de vognmænd, hvor der blev konstateret mangler ved kontrollen. Alle vogne er indkaldt til gen-kontrol eller er allerede gen-kontrollerede. Der er desuden udsendt mail til samtlige vognmænd, der har liftbiler med trappemaskiner, hvor det er indskærpet, at vognmændene har ansvar for såvel chaufførernes uddannelse og brugen af trappemaskiner som ansvaret for at trappemaskinerne er synet og er i en stand, så de forsvarligt og lovligt kan anvendes til formålet.

Transporterhvervets Uddannelser (TUR), der ejes af arbejdsgiverforeninger og fagforbund, har ansvaret for at udarbejde uddannelsesmaterialer til brug for bl.a. befordring af bevægelseshæmmede, fx BAB-kurserne. Uddannelserne laves i samarbejde med bl.a. trafikskolerne. Parterne har udarbejdet et 2 dages tillægskursus til BAB-kurserne, der vil omfatte brugen af trappemaskiner. Kurset forventes at være tilgængeligt primo 2023. På den baggrund, og kombineret med indskærpelse af krav til vognmændene i forhold til chaufførernes uddannelse m.m., vurderes det ikke nødvendigt at udarbejde fælles vejledning i brug for nyansatte.

Det er ikke muligt at opgøre, hvor ofte det forekommer, at der anvendes en ikke-egnet kørestol i forbindelse med brug af trappemaskine, da det meget sjældent sker, at chaufføren henvender sig vedr. en konkret sag. De få forekommende uheld og de få klager eller påtaler af chaufførernes praksis antyder dog, at problemet ikke er udbredt. Dette kombineret med mere uddannelse samt indskærpelse af vognmændenes ansvar ift. uddannelse af chaufførerne skaber forventninger om, at problemet meget sjældent vil forekomme fremover.

Vedtagelse:

Ingrid Dissing orienterede om sagen.

Den generelle erfaring med trappemaskiner og deres betjening er, at hvis uddannelsen følges korrekt og chaufføren har trænet i praksis, så opleves der ikke nogen problemer. Uheld er meget sjældne, hvilket tallene også viser.

Der blev efterfølgende gjort opmærksom på, at det kniber med korrekt bespænding af passageren i flexbiler. Der er eksempler på, at passagerer i kørestol har været udsat for nærved-hændelser grundet dårlig bespænding.

Ingrid Dissing oplyste, at der fra dette efterår er tilføjet et ekstra modul til BAB-uddannelsen, der bl.a. indebærer at chaufførerne vil blive undervist i praktisk anvendelse af en trappemaskine.

Tabel 1 ovenfor blev opdateret i mødet og vil blive vedlagt referatet.

4. Status vedr. Solsikkesnoren

Solsikkesnoren er et synligt tegn på, at bæreren kan have brug for lidt mere hjælp og assistance end den gennemsnitlige passager som følge af et skjult handicap eller en skjult sygdom.

Alle chauffører modtager instruktion i hvordan hjælp til pågældende personer kan håndteres.

Solsikkeprogrammet er med udgangen af oktober landsdækkende med de regionale trafikelskaber.

Vedtagelse:

Solsikkesnoren er et internationalt symbol, som omfattes af mange brancher. Snoren er grøn med gule solsikker og signalerer, at bæreren kan have brug for ekstra hjælp og anvisninger.

Certificeringen af chaufførerne foregår via FynBus' portal "Vores FynBus", som blandt andet er en uddannelsesportal for alle chauffører, der kører for FynBus. Status for instruktion til chaufførerne er:

For buschaufførerne:

- Der er pt. 688 chauffører ud af ca. 800 chauffører, som er i gang med instruktionsforløbet, der er delt i 3 dele.
- Der er heraf 280 chauffører, der nu er certificeret.
- 51 chauffører er i gang med den afsluttende certificering.

For chauffører, der kører Flexbilerne:

Pr. den 13. oktober er status for Onboarding forløbet 'Solsikkesnoren' på Voresflextrafik følgende:

- 56 chauffører har gennemført forløbet
 - Heraf er der udleveret pins (til at bære på uniformen) til 42 chauffører pr. den 20. september 2022.
- I alt 669 chauffører, vognmænd eller andre med tilknytning til flextrafik under kontrakter med hhv. FynBus og Sydtrafik, har haft mulighed for at benytte forløbet med 'Solsikkesnoren'.
- Af de 669 chauffører kører 121 chauffører i "rene" FynBus-vogne.

5. Status og ændringer siden sidst

Status og ændringer gennemgås i mødet, herunder.

5.1 Takster 2023

Referat:

FynBus' bestyrelse besluttede den 24. august, at taksten for handicapkørsel stiger med gennemsnitligt 5,4 %, gældende fra 1. marts 2023.

Takster ifm. buskørsel stiger med 4,7 %.

5.2 Betaling af handicapkørsel via telefonen

I forbindelse med sidste møde i FynBus' Handicapråd blev der spurgt, om det er muligt at betale for Handicapkørsel i forbindelse med telefonisk henvendelse til Flextrafik. Det opleves som meget

besværligt at gennemføre betaling, ikke mindst i forbindelse med synshandicap, men også andre borgere ville kunne blive hjulpet med en løsning med tilladelse til betaling i forbindelse med bestilling via telefon.

Det er efterfølgende blevet undersøgt, om der i forbindelse med GDPR-regler skulle være hindringer for denne type betaling, som involverer adgang til – fra FynBus' side – at trække betaling fra kundens konto. Med forudgående skriftlig tilladelse fra kunden til denne type betaling, som er FynBus i hænde, er der ikke hindringer for ordningen.

Der gives en status i mødet.

Referat:

Der arbejdes fortsat med de sikkerhedsmæssige forhold – GDPR – der skal være på plads, før det er muligt at bruge løsningen. Herunder samtykke-erklæring mm. Der udsendes en besked til Forum når en færdig løsning foreligger.

6. DRIFTS-SITUATIONEN OG STATISTIK

Der redegøres i mødet for alle kommuner under ét med hensyn til:

- 6.1 Selvbetjening og Beskedservice
- 6.2 Antal rejser
- 6.3 Rettidighed mht. ankomst
- 6.4 Rettidighed mht. afhentning (jf. betalers bestilling)

Statistikken gennemgås i mødet.

Vedtagelse:

Grundet akut afbud fra Jesper udsendes informationer med referatet.

Herunder vises i tabel 3 opgørelse over rettidighed mht. afhentning og ankomst pr. kommune i indværende år fra 1.1. 2022 til 27.9. 2022:

Tabel 3: Rettidighed pr. kommune i perioden 1.1. 2022 til 27.9. 2022:

År	Rejsetype	Myndighed	Rettidighed afhentning betaler bestemt	Rettidighed aflevering
2022	HANDICAP	ASSENS	87,57%	92,93%
2022	HANDICAP	FAABORG-MIDTFYN	86,98%	91,42%
2022	HANDICAP	KERTEMINDE	87,89%	92,04%
2022	HANDICAP	LANGELAND	86,75%	89,79%
2022	HANDICAP	MIDDELFART	87,52%	89,84%
2022	HANDICAP	NORDFYN	88,22%	91,73%
2022	HANDICAP	NYBORG	89,13%	90,70%
2022	HANDICAP	ODENSE	84,32%	88,91%
2022	HANDICAP	SVENDBORG	84,01%	87,36%
2022	HANDICAP	ÆRØ	90,08%	90,12%

7. BRUGERORGANISATIONERNES ERFARINGER

7.1 Erfaringer mv. formidles i mødet.

7.2 Bussens 'Egnethed' mht. adgang til og anvendelse af bussen: information på skærme

På sidste møde blev der spurgt, om det er muligt på de digitale informationsstandere at angive den næstkommende bus' egnethed mht. adgang til og anvendelse for handicappede.

Relevant information på standen kunne fx være, om faciliteterne for handicappede er "standard" (fx med el-rampe), om de er under standard (mekanisk rampe) eller om der er flere tekniske muligheder for anvendelse med kørestol, herunder fx bedre plads end "standard".

Idet hver enkelt bus er identificerbar i forhold til Rejseplanen mv., herunder om den er udstyret med elektrisk rampe eller mekanisk rampe, er det muligt at forbinde information om rampe med den enkelte bus. Den tekniske mulighed for at lægge denne information op på de digitale skærme er dog ikke afklaret på nuværende tidspunkt.

Der arbejdes videre med dette.

Vedtagelse:

Der arbejdes forsat med de tekniske forhold mht. at lægge denne information op på de digitale skærme. Dette er ikke afklaret på nuværende tidspunkt. Der informeres på Tilgængelighedsforums næste møde.

Der blev i den forbindelse spurgt, om det er muligt at gøre noget med hensyn til tilgængelighed for kørestole på de busser, der kører på uddannelsesruter?

Det er desværre ikke tilfældet, idet disse busser ikke er indrettet som lav-entre busser, og der vil ikke ske ændringer før et nyt udbud af kørslen er gennemført og/eller busserne skal udskiftes.

8. AFRUNDING OG FASTSÆTTELSE AF NY MØDEDATO

Næste møde i Tilgængelighedsforum planlægges afholdt januar 2023.

Der er efterfølgende udsendt mødeindkaldelse til mandag 16. januar 2023 kl. 14 – 16.

Det blev desuden besluttet at afholde to møder i hhv. april og oktober måned. Disse møder lægges snarest i kalenderen.

9. EVENTUELT

Julekørsel: Der udsendes information som vanligt vedr. julekørsel.